

ISCY

International Study
of City Youth

Kouluraportti: Henrikin koulu

Tero Järvinen, Iiro Nikkola, Jenni Tikkanen

Turun yliopisto, Kasvatustieteiden laitos
Elinikäisen oppimisen ja koulutuksen tutkimuskeskus (CELE)
Maaliskuu 2017

INTERNATIONAL STUDY OF CITY YOUTH (www.iscy.org)

KOULURAPORTTI: HENRIKIN KOULU

International Study of City Youth on Victoria Universityn (Australia) (www.vu.edu.au) koordinoima kansainvälinen tutkimushanke, jossa vertaillaan 15–16-vuotiaiden nuorten osaamista, koulutusvalintoja sekä heidän näkemyksiään oppimisesta ja koulunkäynnistä, yhteiskunnasta ja omasta tulevaisuudestaan. Tutkimuksen ensimmäiseen osioon, peruskoulun päättöluokkalaisille suunnattuun kyselyyn, osallistui nuoria yhdestätoista maasta: Australiasta, Belgiasta, Espanjasta, Islannista, Kanadasta, Kiinasta, Norjasta, Puolasta, Ranskasta, Suomesta ja Yhdysvalloista. Suomessa kyselyyn vastasi 1058 yhdeksäsluokkalaista kahdestatoista Turun seutukunnan yläkoulusta (43 % alueen kaikista yhdeksäsluokkalaisista).

Henrikin koulu osallistui tutkimukseen keväällä 2015. Kaikkiaan 56 koulun yhdeksäsluokkalaista vastasi kyselyyn, jonka tuloksia esitellään tässä raportissa. Mukana ovat seuraavat ISCY-kyselyn osa-alueet: 1) *Suhtautuminen opiskeluun ja koulunkäyntiin* (käsitys itsestä oppijana, kouluhyvinvointi, koulun sääntöjen rikkominen) 2) *näkemykset omasta koulusta* (koulun ilmapiiri, vertaissuhteet ja oppilaskulttuuri, opettajat) 3) *Koulun ulkopuolelta saatu tuki opiskelulle* (yksityisopetus, vanhempien tuki ja odotukset koulunkäynnille) sekä 4) *Koulutussuunnitelmat ja -tavoitteet* (suunnitelmat peruskoulun jälkeen, pidemmän aikavälin koulutustavoitteet).

Tulokset esitetään siten, että Henrikin koulun oppilaiden vastauksia verrataan Turun seutukunnan kaikkien yhdeksäsluokkalaisten antamiin vastauksiin. Keskeiset Henrikin koulua koskevat havainnot löytyvät koottuna Yhteenveto-luvusta.

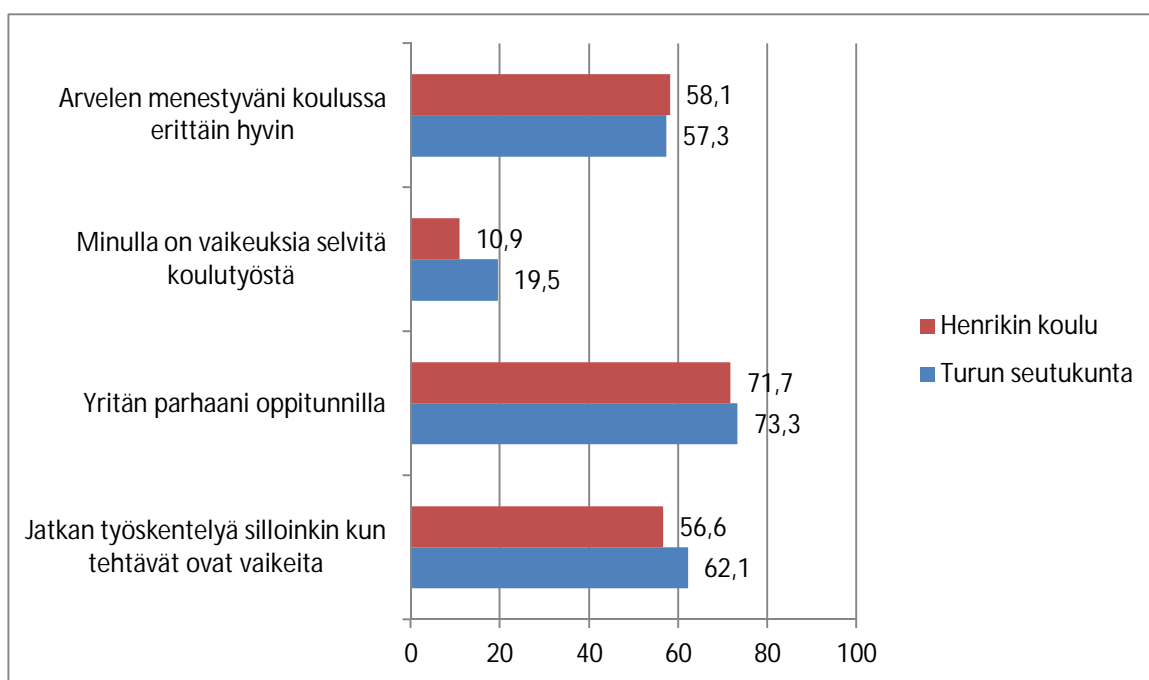
SISÄLLYS

1. Suhtautuminen opiskeluun ja koulunkäyntiin	2
1.1. Käsitys itsestä oppijana	2
1.2. Kouluhyvinvointi	2
1.3. Koulun sääntöjen rikkominen	3
2. Näkemykset omasta koulusta	6
2.1. Koulun ilmapiiri	6
2.2. Vertaissuhteet ja oppilaskulttuuri	6
2.3. Opettajat	7
3. Koulun ulkopuolelta saatu tuki opiskelulle	8
3.1. Yksityisopetus	8
3.2. Vanhempien tuki ja odotukset koulunkäynnille	10
4. Koulutussuunnitelmat ja -tavoitteet	10
5. Yhteenveto	12

1. Suhtautuminen opiskeluun ja koulunkäyntiin

1.1. Käsitys itsestä oppijana

Nuorten käsitystä itsestään oppijoina tarkasteltiin sen mukaan, miten he arvioivat omaa koulumenestystään, osaamistaan sekä koulutyöskentelyyn kohdistuvaa motivaatiotaan. Henrikin koulun oppilaista 58 prosenttia arvioi menestyvänsä koulussa erittäin hyvin. Suurin osa oli motivoitunut koulutyöskentelyyn: 72 prosenttia yhdeksäsluokkalaisesta sanoi yrittävänsä parhaansa oppitunnilla ja yli puolet (57 %) vastaajista kertoi jatkavansa työskentelyä silloinkin kun tehtävät ovat vaikeita. Ainoastaan yksi kymmenestä (11 %) yhdeksäsluokkalaisesta oli kokenut vaikeuksia selvitä koulutyöstä. Henrikin koulun oppilaiden vastaukset noudattelivat varsin hyvin Turun seutukunnan yläkoulujen yleistä linjaa. Selvin ero liittyi vaikeuksiin selviytyä koulutyöstä: koulun oppilaat kokivat selviytyvänsä koulutyöstä useammin ilman vaikeuksia kuin Turun seutukunnan kouluissa keskimäärin. (Kuvio 1.)

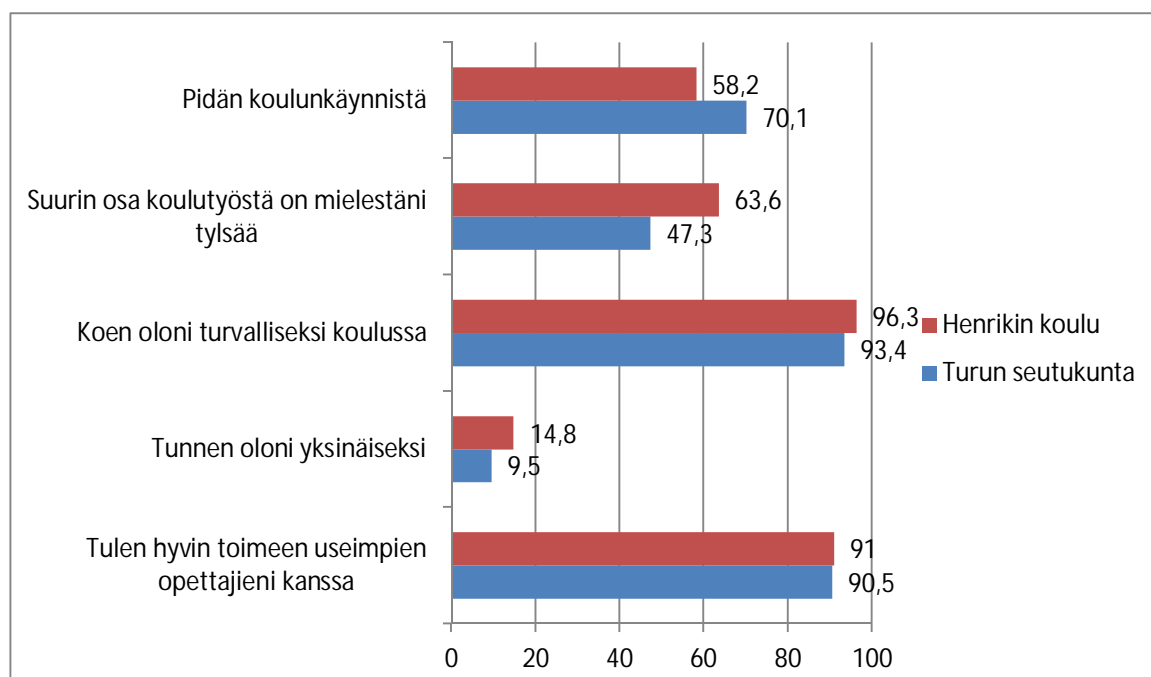

KUVIO 1. Käsitys itsestä oppijana (myöntävästi vastanneiden osuus, %)

1.2. Kouluhyvinvointi

Nuorten kouluhyvinvointiin liittyviä kokemuksia tarkasteltiin viiden väittämän avulla. Koulua sekä oppimisympäristönä että sosiaalisena toimintaympäristönä arvioivat väittämät liittyivät koulunkäynnistä ja koulutyöskentelystä pitämiseen, koettuun turvallisuuteen ja yksinäisyyteen sekä opettaja-oppilas-suhteeseen. Vastausten perusteella Henrikin koulun oppilaat viihtyvät koulussa

melko hyvin; 58 prosenttia oppilaista kertoi pitävänsä koulunkäynnistä. Koulutyöskentelyyn ei kuitenkaan suhtauduta yhtä positiivisesti, sillä 64 prosenttia oppilaista oli sitä mieltä, että suurin osa koulutyöstä on tylsää. Koulunkäynnistä ja koulutyöskentelystä pitävien oppilaiden osuus on pienempi kuin Turun seutukunnan kouluissa keskimäärin. Lähes kaikki oppilaat (96%) kuitenkin kokivat olonsa turvalliseksi koulussa ja kertoivat tulevansa hyvin toimeen useimpien opettajien kanssa (91 %). Huomionarvoista on kuitenkin se, että yksinäiseksi olonsa tunsu peräti 15 prosenttia oppilaista. Yksinäiseksi itsensä kokevien nuorten osuus oli Henrikin koulussa isompi kuin Turun seutukunnan kouluissa keskimäärin. (Kuvio 2.)

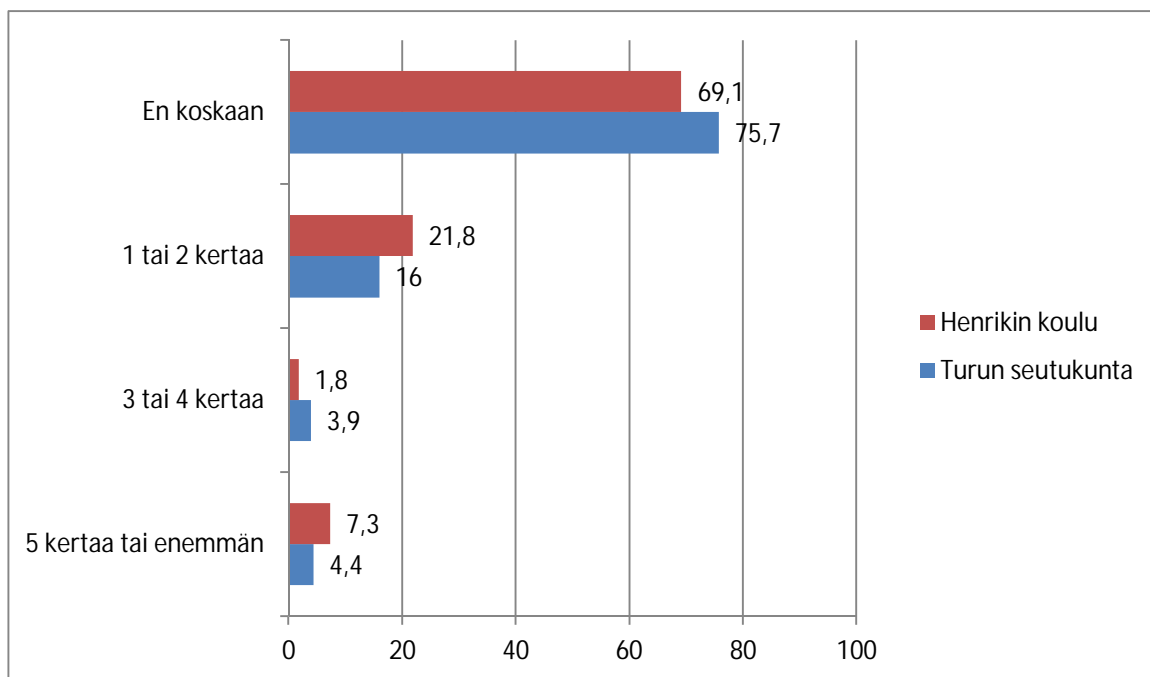
KUVIO 2. Kouluhyvinvoinnin osa-alueet (myöntävästi vastanneiden osuus, %)

1.3. Koulun sääntöjen rikkominen

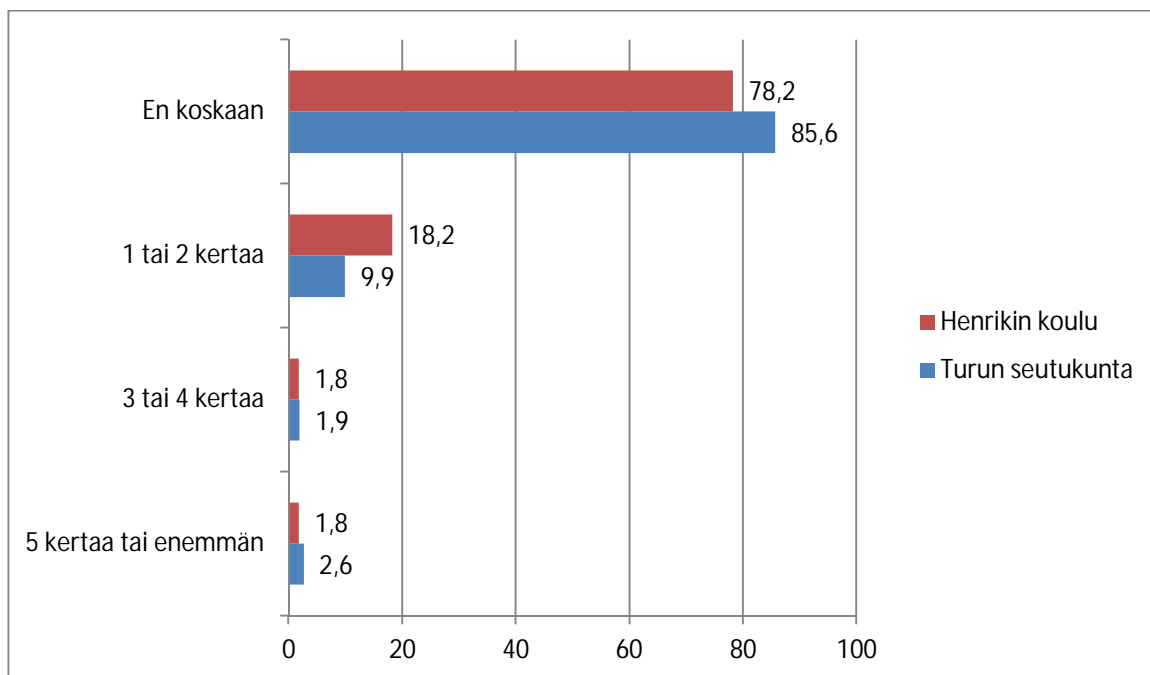
Oppilaat arvioivat omaa käyttäytymistään ja koulun sääntöjen rikkomistaan luvattomien poissaolojen, saatujen jälki-istuntojen sekä opettajien ja oppilaiden välisten ongelmatilanteiden määrän mukaisesti. Henrikin koulun oppilaista 69 prosenttia ilmoitti ettei ole koskaan ollut luvatta poissa tunnilta. Kerran tai kaksi luvatta poissaolteiden osuus oli 22 prosenttia. Kolme kertaa tai enemmän ilmoitti olleensa luvatta poissa yhdeksän prosenttia oppilaista. Tulosten perusteella luvattomat poissaolot oppitunneilta ovat jonkin verran yleisempiä Henrikin koulussa kuin Turun seutukunnan yläkouluissa keskimäärin. (Kuvio 3.)

Koulupäivän mittaiset luvattomat olivat oppilaiden keskuudessa harvinaisempia kuin yhden tunnin mittaiset poissaolot. Lähes neljä viidestä vastaajasta (78 %) kertoi ettei ole koskaan ollut luvatta poissa kokonaista päivää koulusta. Enintään kaksi kertaa luvatta poissaolteiden osuus oli 18 prosenttia ja kolme kertaa tai enemmän koulusta päivän lintsanneiden osuus oli neljä prosenttia.

Koko päivän mittaiset poissaolot olivat jonkin verran yleisempiä kuin Turun seutukunnan yläkouluissa keskimäärin. (Kuvio 4.)

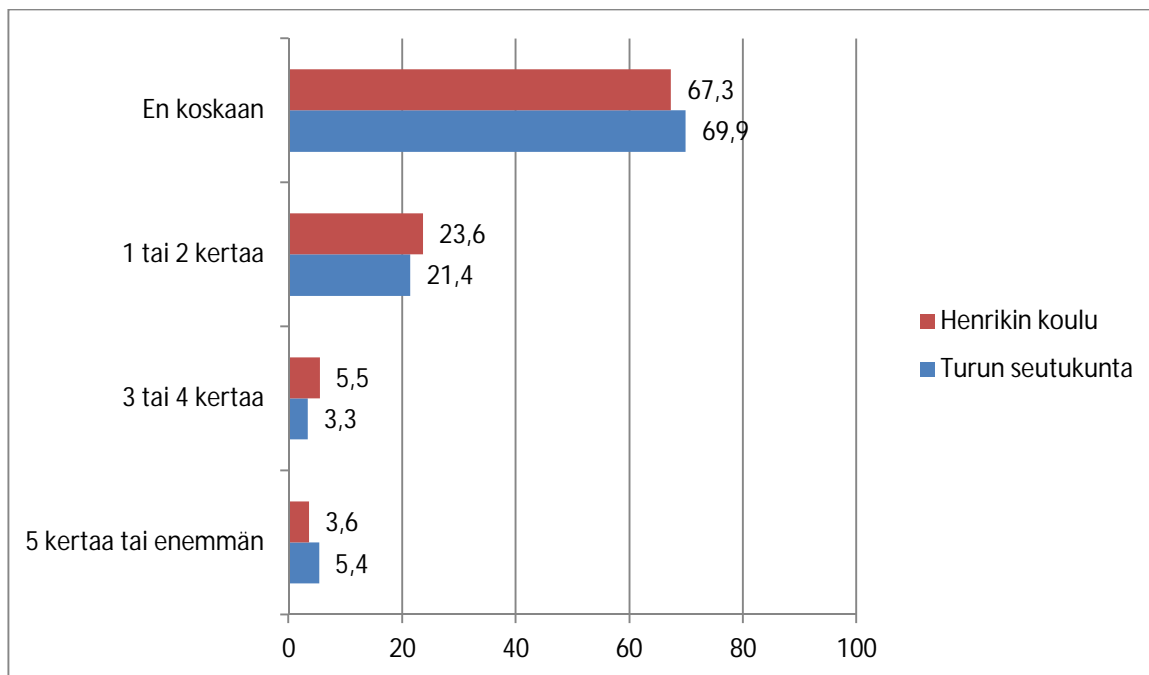

KUVIO 3. Luvaton poissaolo oppitunneilta (%)

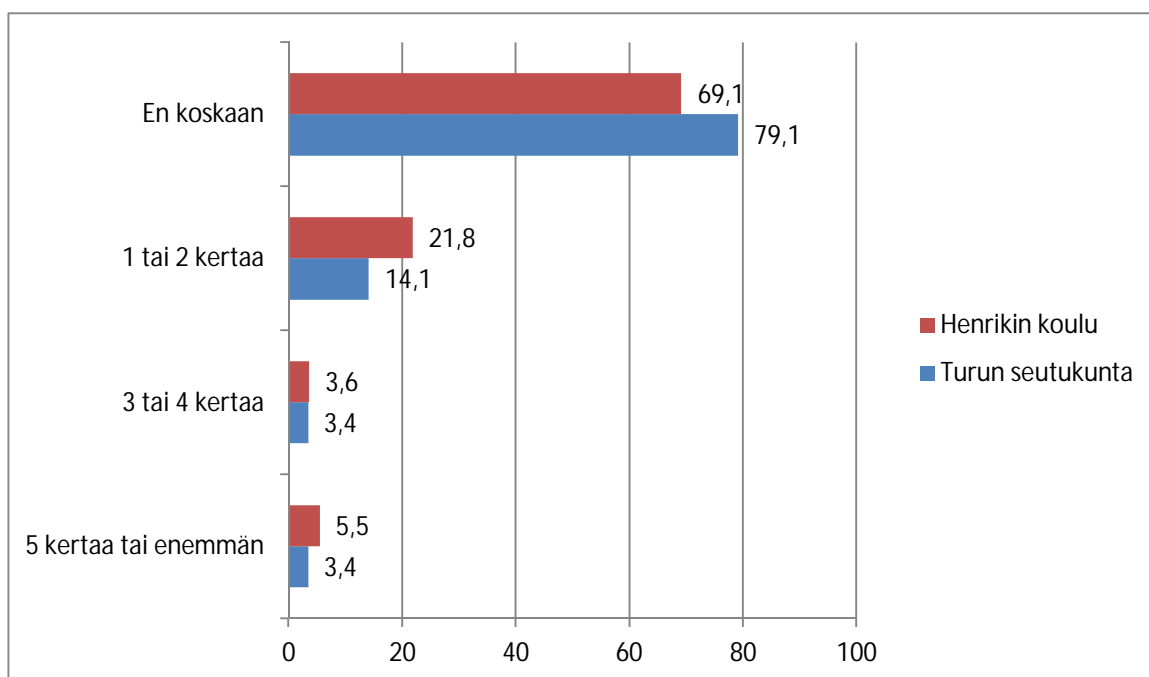

KUVIO 4. Luvaton poissaolo koko päivän (%)

Suurin osa Henrikin koulun oppilaista (67 %) ei ollut koskaan joutunut käyttäytymisensä vuoksi vaikeuksiin opettajien kanssa. Seitsemän kymmenestä (69 %) päättöluokkalaisesta ei ollut milloinkaan ollut jälki-istunnossa. Vain muutama oppilas ilmoitti olleensa vaikeuksissa opettajien kanssa vähintään viisi kertaa (4 %) tai olleensa jälki-istunnossa viisi kertaa tai enemmän (6 %). Etenkin jälki-istuntojen osalta Henrikin koulun oppilaita koskevat tulokset olivat hieman negatiivisempia verrattaessa Turun seutukunnan yläkouluihin kokonaisuudessaan. (Kuviot 5 ja 6.)

KUVIO 5. Joutunut vaikeuksiin opettajien kanssa käyttäytymisen vuoksi (%)

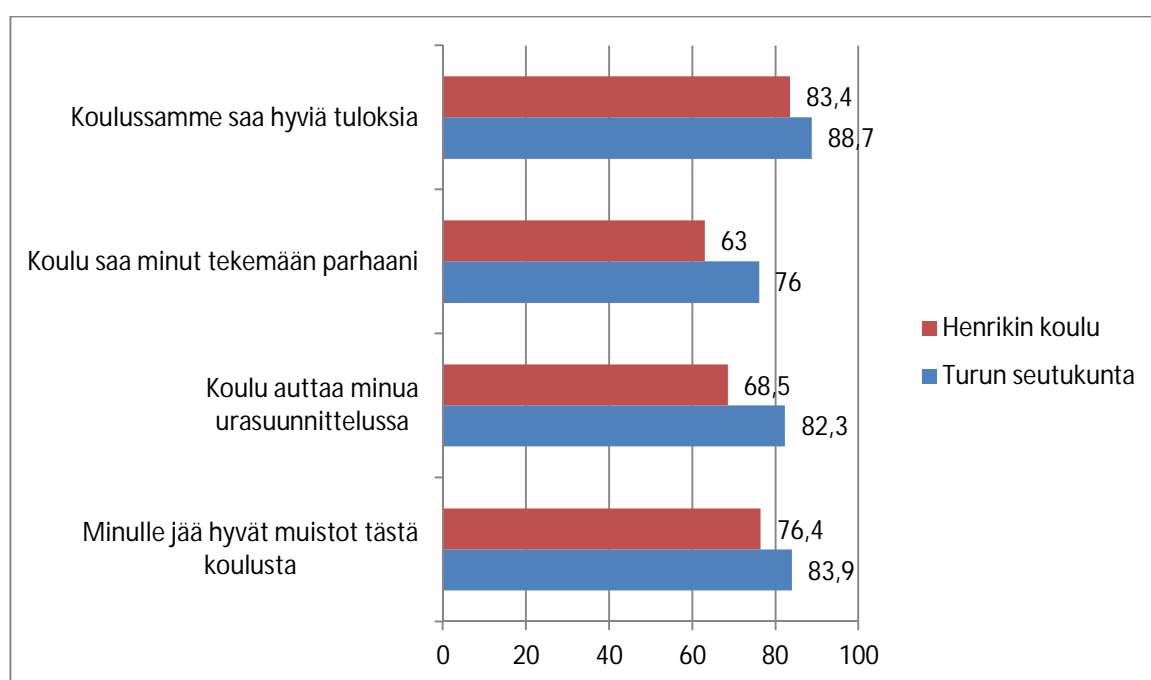

KUVIO 6. Saanut jälki-istuntoa (%)

2. NÄKEMYKSET OMASTA KOULUSTA

2.1. Koulun ilmapiiri

Koulun yleistä ja oppimista tukevaa ilmapiiriä arvioitiin tuloksellisuuden, motivoinnin, urasuunnittelun ja koulun herättämien tunnetilojen (muistot) näkökulmasta. Tulokset olivat kautta linjan myönteisiä, mutta eivät yhtä myönteisiä kuin Turun seutukunnan yläkouluissa keskimäärin. Useampi kuin neljä viidestä (83 %) Henrikin koulun oppilaista koki koulunsa edeuttavan hyvien oppimistulosten saavuttamisessa. Noin kaksi kolmasosaa oppilaista (63 %) oli sitä mieltä, että koulu oli auttanut heitä tekemään parhaansa. Niin ikään urasuunnitteluun koki saaneensa tukea kaksi kolmesta oppilaista (68 %). Valtaosa (76 %) Henrikin koulun oppilaista ilmaisi heille jäävän hyvät muistot kouluajastaan. (Kuvio 7.)

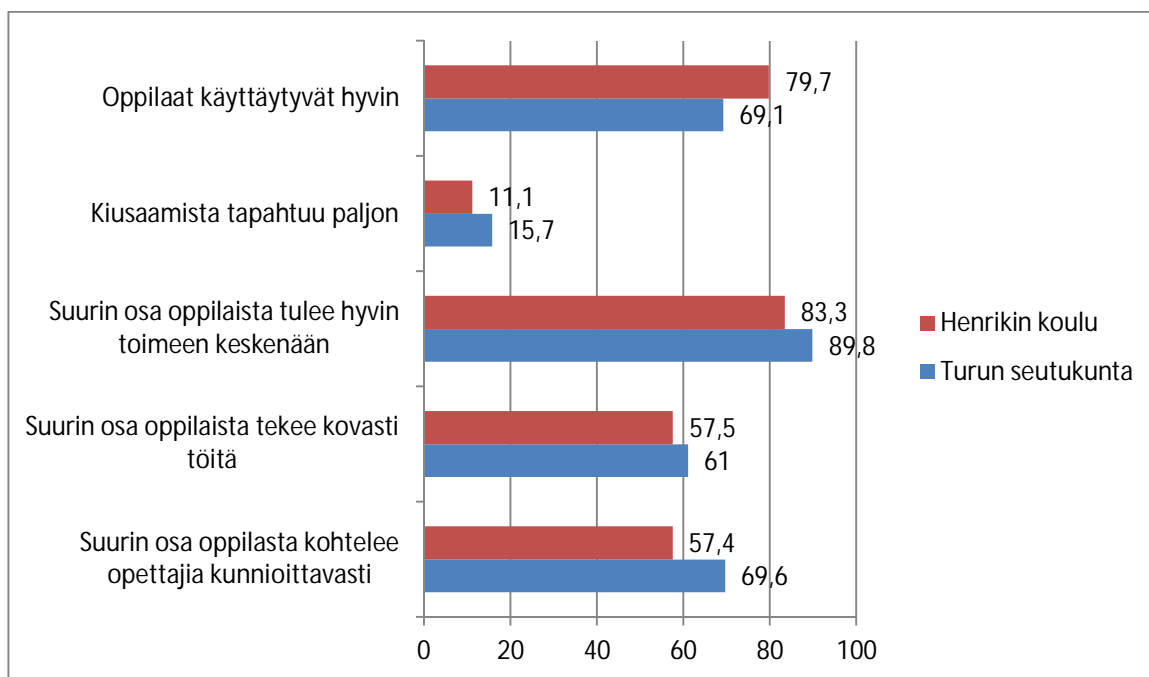
KUVIO 7. Näkemykset omasta koulusta (koulun ilmapiiri) (myöntävästi vastanneiden osuus, %)

2.2. Vertaissuhteet ja oppilaskulttuuri

Koulun oppilaskulttuuriin liittyvät kysymykset käsittelivät oppilaiden käyttäytymistä, keskinäisiä suhteita sekä suhtautumista opettajiin. Tulokset kertovat oppilaiden olevan varsin tyytyväisiä koulukulttuurin eri puoliin. Neljä viidestä vastaajasta (80 %) arvioi suurimman osan oppilaista käyttäytyvän hyvin koulussa ja oppilaiden tulevan hyvin toimeen keskenään (83 %). Toisaalta 11 prosenttia oppilaista ilmaisi kiusaamista tapahtuvan paljon. Opiskelumotivaatiota arvioidessa 58 prosenttia oppilaista koki suurimman osan koulun oppilaista tekevän kovasti töitä koulumenestyksensä eteen. Niin ikään hieman yli puolet (57 %) vastaajista arvioi suurimman osan oppilaista kohtelevan opettajia kunnioittavasti. Vastaukset eivät johdonmukaisesti eronneet Turun seutukunnan koulujen keskiarvosta. Oppilaiden oman arvion perusteella Henrikin koulun oppilaat

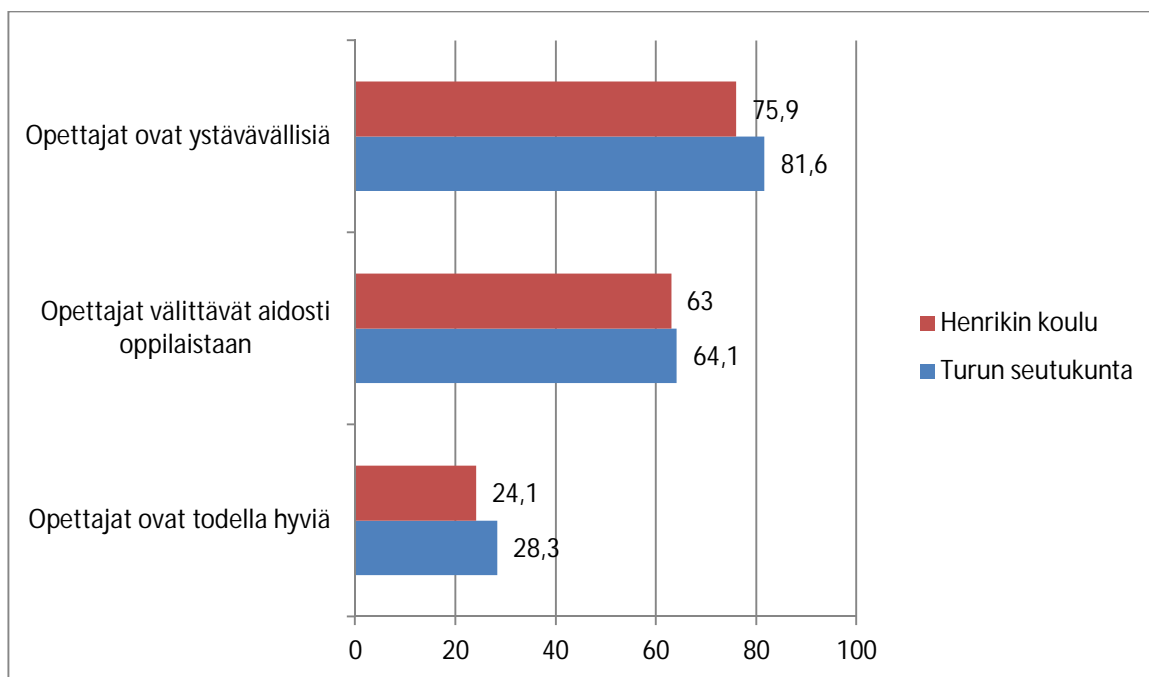
käyttäytyvät keskimääräistä paremmin ja kiusaaminen on keskimääräistä harvinaisempaa, mutta koulutyöskentelyn ja opettajien kohtelun osalta tulokset ovat puolestaan keskimääräistä negatiivisempia. (Kuvio 8.)

KUVIO 8. Näkemykset oman koulun oppilaista (myöntävästi vastanneiden osuus, %)

2.3 Opettajat

Opettajiin liittyvät arviot koskivat opettajien ystävällisyyttä, välittämistä ja pedagogista osaamista. Kolme neljäsosaa Henrikin koulun oppilaista (76 %) arvioi opettajien olevan ystävällisiä ja noin kaksi kolmasosaa vastaajista (63 %) koki opettajien välittävän aidosti koulun oppilaista. Oppilaiden näkemys opettajien pedagogisesta pätevyydestä ei kuitenkaan ollut yhtä positiivinen: ainoastaan 24 prosenttia oppilaista arvioi opettajiensa olevan todella hyviä. Henrikin koulun oppilaiden näkemykset oman koulun opettajista olivat negatiivisempia kuin Turun seutukunnan kouluissa keskimäärin. (Kuvio 9.)

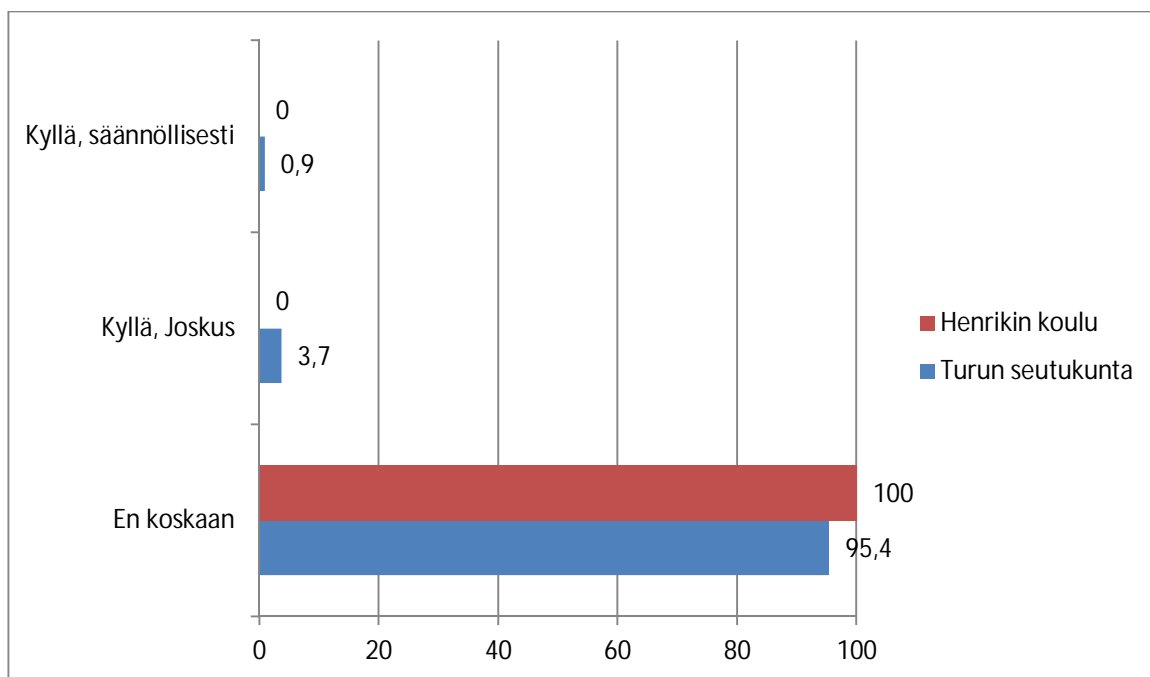

KUVIO 9. Näkemykset oman koulun opettajista (myöntävästi vastanneiden osuus, %)

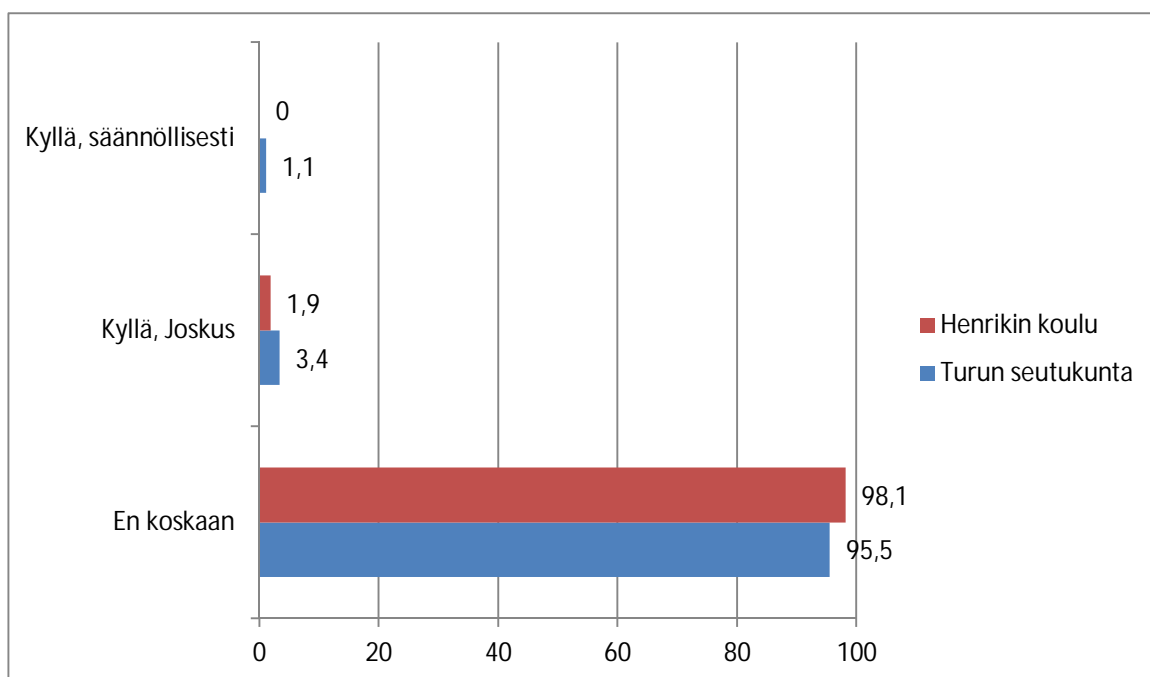
3. KOULUN ULKOPUOLELTA SAATU TUKI OPISKELULLE

3.1 YKSITYISOPETUS

Hyödynnetyn yksityisopetuksen määrää mitattiin yhtäältä sen mukaan olivatko nuoret opiskelleet palkatun yksityisopettajan kanssa ja toisaalta olivatko he osallistuneet vanhempiensa kustantamana yritysten järjestämiin koulutustilaisuuksiin. Henrikin koulun oppilaista yksikään ei ollut opiskellut palkatun yksityisopettajan kanssa. Säännöllisesti tai ajoittain yritysten järjestämiin koulutuksiin oli osallistunut kaksi prosenttia koulun oppilaista. Luvut olivat alhaisemmat kuin Turun seutukunnan kouluissa keskimäärin, joskin keskeinen koko otosta koskeva tulos oli se, että Turun seutukunnan päättöluokkalaisten keskuudessa niin opiskelu yksityisopettajan kanssa kuin osallistuminen yritysten järjestämiin koulutustilaisuuksiin on harvinaista. (Kuvio 11.)

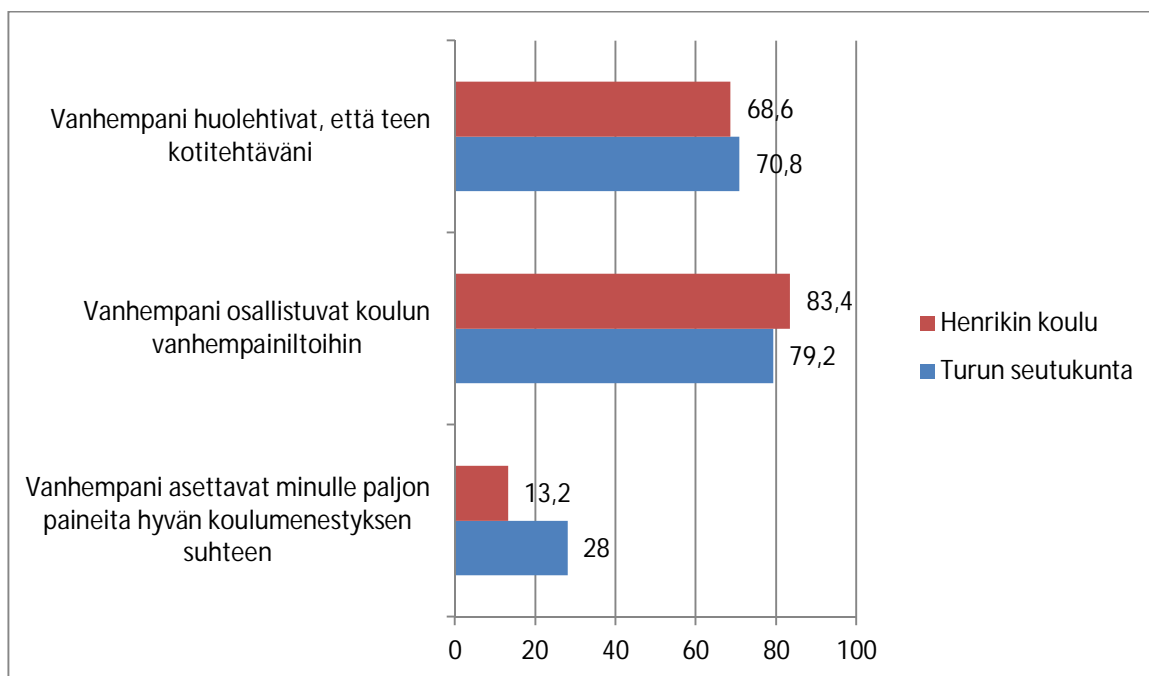
KUVIO 10. Opiskelu palkatun yksityisopettajan kanssa (%)

KUVIO 11. Osallistuminen kaupallisen yrityksen järjestämään opetukseen (%)

3.2. Vanhempien tuki ja odotukset koulunkäynnille

Vanhempien tukea ja odotuksia koulutyöskentelyyn liittyen tarkasteltiin sen mukaan, miten vanhemmat huolehtivat kotitehtävien tekemisestä, osallistuvatko he koulun vanhempainiltoihin sekä sen mukaan, minkälaisia paineita he asettavat lastensa koulumenestykselle. Henrikin koulun yhdeksäsluokkalaisista seitsemän kymmenestä (69 %) ilmoitti vanhempiensa huolehtivan kotitehtävien tekemisestä ja enemmän kuin neljä viidestä oppilaasta (83 %) kertoi vanhempiensa osallistuvan koulun vanhempainiltoihin. Ainostaan 13 prosenttia vastaajista kertoi vanhempiensa asettavan paljon paineita hyvän koulumenestyksen suhteen. Osuus on selvästi matalampi kuin Turun seutukunnan kouluissa keskimäärin (28 %). Henrikin koulun oppilaiden vanhemmista keskimääräistä useampi osallistuu myös koulun vanhempainiltoihin, kun taas kotitehtävistä huolehtiminen ei ole aivan yhtä yleistä kuin Turun seutukunnan kouluissa keskimäärin. (Kuvio 12.)

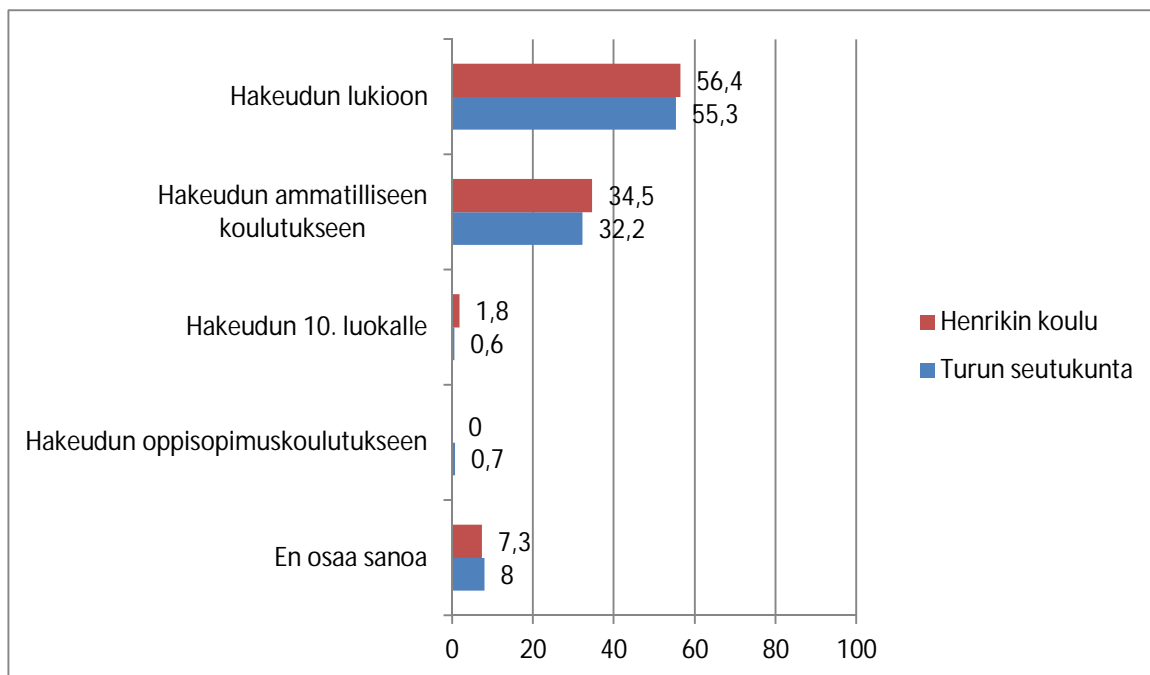

KUVIO 12. Vanhempien tuki ja odotukset lasten koulunkäyntiin liittyen (myöntävästi vastanneiden osuus, %)

4. KOULUTUSSUUNNITELMAT JA -TAVOITTEET

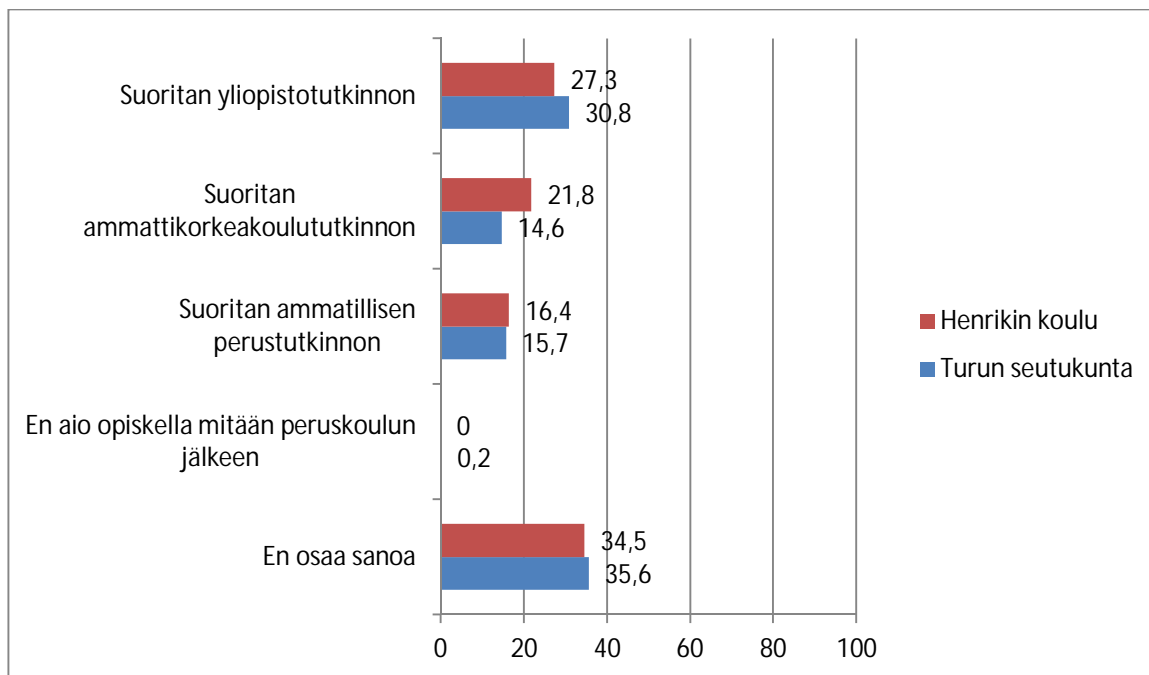
Nuorten koulutussuunnitelmia ja -tavoitteita tutkittiin yhtäältä sen mukaan, mitä he olivat suunnitelleet tekevänsä peruskoulun jälkeen ja toisaalta sen mukaan, miten pitkälle he suunnittelivat kouluttautuvansa. Kysyttäessä peruskoulun jälkeisistä koulutussuunnitelmista, lähes kaikki vastaajat osasivat nimetä koulutuksen, johon olivat hakeutumassa peruskoulun jälkeen: 56 % oppilaista ilmaisi halukkuutensa jatkaa lukiossa ja 35 % ammatillisessa koulutuksessa. Peruskoulun lisäluokalle siirtymiseen ilmaisi kiinnostuksensa kaksi prosenttia vastaajista. Ainoastaan seitsemän

oppilasta sadasta oli epätietoisia aikeistaan. Tulokset olivat hyvin samansuuntaisia kuin Turun seutukunnan kouluissa keskimäärin. (Kuvio 13.)

KUVIO 13. Peruskoulun jälkeiset koulutussuunnitelmat (%)

Kysyttäessä pidemmän aikavälin koulutustavoitteista noin neljännes vastaajista (27 %) kertoi tavoittelevansa yliopistotutkintoa, ja noin joka viides (22 %) ammattikorkeakoulututkintoa. Yliopistotutkinnon tavoittelu ei ollut yhtä yleistä kuin Turun seutukunnan kouluissa keskimäärin, mutta ammattikorkeakoulututkinnon tavoittelu oli vastaavasti yleisempää. Kolmannes oppilaista (35 %) ei vielä osannut nimetä pitkän aikavälin koulutustavoitettaan, ja keskiasteen ammatillista tutkintoa kertoi tavoittelevansa 16 % oppilaista. Molempien vaihtoehtojen osalta luvut ovat hyvin saman suuntaisia Turun seutukunnan keskiarvoon verrattaessa. (Kuvio 14.)

KUVIO 14. Kouluttautumissuunnitelmat (%)

5. YHTEENVETO

Tässä raportissa tarkasteltiin Henrikin koulun yhdeksännen luokan oppilaiden (N = 56) näkemyksiä seuraavista koulunkäynnin osa-alueista: 1) *suhtautuminen opiskeluun ja koulunkäyntiin*, 2) *näkemykset omasta koulusta*, 3) *koulun ulkopuolelta saatu tuki opiskelulle* sekä 4) *koulutussuunnitelmat ja -tavoitteet*.

Suurin osa Henrikin koulun oppilaista suhtautui koulunkäyntiin myönteisesti. Yli puolet yhdeksäsluokkalaisista (58 %) kertoi pitävänsä koulunkäynnistä, ja lähes kaikki oppilaat (96 %) kokivat olonsa turvalliseksi koulussa sekä tulevansa hyvin toimeen useimpien opettajien kanssa (91 %). Vähemmistö oppilaista kertoi rikkoneensa koulun sääntöjä tai joutuneensa vaikeuksiin opettajien kanssa viisi kertaa tai useammin (koulun sääntöjen rikkominen yli 5 kertaa: 7%; vaikeudet opettajien kanssa yli viisi kertaa: 4 %). Koulutyöskentelyä koskevat vastaukset eivät kuitenkaan olleet yhtä myönteisiä. Peräti 64 % vastaajista oli sitä mieltä, että suurin osa koulutyöstä on tylsää. Toisaalta ainoastaan joka kymmenennellä oppilaalla (11 %) oli ollut vaikeuksia selvitä koulutyöstä. Huolestuttavana yksityiskohtana nousi esiin yksinäiseksi itsensä kokevien oppilaiden verraten iso osuus (15 %).

Oppilaiden arviot omasta koulusta olivat kautta linjan myönteisiä. Lähes neljä viidestä oppilaasta (76 %) vastasi myöntävästi väittämään ”Minulle jää hyvät muistot tästä koulusta”. Suuri enemmistö vastaajista arvioi oppilaiden tulevan hyvin toimeen keskenään (83 %). Yli puolet (57 %) arvioi oppilaiden kohtelevan opettajia kunnioittavasti. Kolme neljästä vastaajasta (76 %) arvioi opettajien olevan ystävällisiä ja noin kaksi kolmasosaa (63 %) oli sitä mieltä, että opettajat välittävät aidosti oppilaistaan. Oppilaiden keskuudessa oli kuitenkin huomattavasti vähemmän niitä, jotka arvioivat opettajien pedagogisen osaamisen hyväksi (24 %).

Lähes kaikki koulun oppilaat saavat tarvitsemansa tuen koulunkäynnilleen koulusta ja vanhemmiltaan. Vastausten perusteella kukaan Henrikin koulun päättöluokkalaisista ei ole opiskellut palkatun yksityisopettajan kanssa, ja ainoastaan kaksi prosenttia vastaajista ilmoitti osallistuneensa yritysten järjestämiin opetustilaisuuksiin. Tulosten mukaan vanhemmat huolehtivat yleisesti siitä että kotitehtävät tulevat tehdyksi (69 %), joskin pieni vähemmistö vastaajista (13 %) kertoi vanhempien myös asettavan heille paljon paineita koulumenestyksen suhteen.

Henrikin koulun oppilaiden enemmistö (56 %) oli hakeutumassa peruskoulun jälkeen lukioon. Ammattiopintoihin oli suuntaamassa noin kolmannes (35 %) päättöluokkalaisista. Kysyttäessä pidemmän aikavälin koulutustavoitteista, 27 % kertoi tavoittelevansa yliopistotutkintoa ja 22 % ammattikorkeakoulututkintoa. Ammatillisen perustutkinnon suorittamiseen tähtäsi 16 % vastaajista. Joka kolmas vastaaja (34 %) ei vielä osannut nimetä pitkän aikavälin koulutustavoitteitaan. Keskiasteen koulutussuunnitelmat noudattivat Turun seutukunnan yleistä linjaa. Pitkän aikavälin koulutustavoitteiden osalta yliopistokoulutuksen tavoittelu ei ollut aivan yhtä yleistä kuin Turun seutukunnan kouluissa keskimäärin, mutta vastaavasti suuntautuminen ammattikorkeakouluopintoihin oli jonkin verran keskimääräistä yleisempää.

Henrikin koulun oppilaiden vastaukset eivät johdonmukaisesti eronneet Turun seutukunnan oppilaiden vastauksista muutoin kuin koulun ilmapiiriä ja oman koulun ilmapiiriä koskevien arvioiden osalta. Vaikka tulokset eivät näiltä osin olleet aivan yhtä myönteisiä kuin Turun seutukunnan kouluissa keskimäärin, olivat myös Henrikin koulun oppilaiden näkemykset oman koulun ilmapiiristä ja koulun opettajista pääosin myönteisiä.